

ประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551 :

กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี

Law Enforcement Effectiveness of Tambon

Communitie Organization Assembly ACT. 2551 B.E. :

a Case Study of Chanthaburi Province

อุลิต ดิษฐปราณี¹, ขวัญศิริ เจริญทรัพย์²

¹ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 ของจังหวัดจันทบุรี วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงสำรวจนั้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลทั้งหมดในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 61 แห่ง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กรรมการสภาองค์กรชุมชนตำบล สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนส่วนภูมิภาค

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของความก้าวหน้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาประสิทธิผล โดยจำแนกตามรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับภาพรวมตามลำดับ คือ ด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านการประชุมและประสานงาน และด้านการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาธิปไตย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลนั้นจะมีผลมากตามลำดับคือ ปัจจัยด้านเนื้อหาของกฎหมาย ปัจจัยด้านการจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร ปัจจัยด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล และปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การบังคับใช้กฎหมาย, สภาองค์กรชุมชนตำบล

Abstract

The objectives of this research were to study degrees and factors affecting law enforcement progress effectiveness of Community Organization Assembly Act 2551 B.E. The research used mixed method research between the survey research and the qualitative research. In case of the survey research, the population were 61 Tambon community organization assemblies in Chanthaburi province. The research instrument was a questionnaire. The qualitative research focused on the in-depth interview through key informants namely, community members of the tambon community assemblies, the members of the assemblies, village headmen, and samples of regional government.

The research found that the degree of the progress effectiveness was fairly moderate both overall and aspect levels. The effectiveness in aspect levels were respectively role in social and economic development, meeting and coordination and role as democratic pressure group. The factors affecting the effectiveness were respectively high as follows : contents of the act, the deliberative meeting organizations, the assembly organizations, cooperation with other organizations, and readiness of management resources.

Keywords : effectiveness, law enforcement, Tambon Community Organization Assembly

บทนำ

สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีของภาคประชาสังคมท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 โดยสภาองค์กรชุมชนนี้มีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการตนเอง การพัฒนาประเทศ การสร้างประชาธิปไตยในชุมชนและการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลชุมชน ประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชนตำบล โดยภาพรวมมีความสำคัญดังนี้ (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2551)

1. ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีเวทีกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่เปิดพื้นที่ให้กลุ่มกิจกรรมต่างๆ คนที่มีความตั้งใจทำสิ่งดีๆ เพื่อชุมชน หรือคนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนได้มาพูดคุยแลกเปลี่ยน สร้างสรรค์สิ่งดีๆ เพื่อชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน

2. ทำให้เกิดความร่วมมือและลดปัญหาความขัดแย้ง แบ่งฝ่ายในชุมชนเพราะสภาองค์กรชุมชนเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการปรึกษาหารือของทุกฝ่ายร่วมกันภายใต้วิถีชุมชน

3. ทำให้ชุมชนเกิดการจัดการตนเอง สร้างความรู้เกี่ยวกับการจัดการตนเองที่เกิดจากการปฏิบัติจริงและเกิดการขยายผลออกไปสู่วงกว้างอย่างเป็นกระบวนการ นั้นหมายถึง รูปแบบ ทิศทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจะเปลี่ยนจากการรอคอยให้คนอื่นทำให้ มาเป็นคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นคนคิดริเริ่ม และดำเนินการกันเองเป็นหลัก เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยึดเอาชุมชนเป็นแกนกลาง ชุมชนชาวบ้านมีบทบาทสำคัญมากกว่าบุคคลภายนอก

4. ทำให้เกิดประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง เพราะสภาองค์กรชุมชนมีกระบวนการประชาธิปไตยทางตรงที่ทำให้กลุ่มคนต่างๆ เข้ามาร่วมกันทำงาน

ทั้งนี้สภาองค์กรชุมชนตำบลนั้น มีจุดเด่นในทางยุทธศาสตร์ คือเป็นกลไกภาคประชาสังคมหรือภาคพลเมืองของชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับการรับรองทางกฎหมายจากพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ดังนั้นในสถานการณ์ที่มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นในปัจจุบัน จึงเป็นโอกาสที่เปิดให้สภาองค์กรชุมชนมีฐานะเป็นกลไกภาคประชาสังคมที่ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายกระจายอำนาจจากล่างขึ้นบน (bottom-up approach) ซึ่งจะเป็นการทำงานเสริมควบคู่ไปกับกระบวนการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นโดยกลไกการราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 พบว่า สภาองค์กรชุมชนได้รับการจัดตั้งให้เป็นกลไกสำคัญที่จะเชื่อมวิถีประชาธิปไตยทางตรงในรูปแบบการปรึกษาหารือของชุมชนเข้ากับกระบวนการประชาธิปไตยตัวแทน โดยอาศัยการทำงานขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะตั้งแต่ระดับตำบล จังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงปฏิรูปประเทศต่อไปในอนาคต (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2553)

ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 มาเป็นเวลาถึง 6 ปี ปรากฏว่ายังไม่มีกรณีประสบความสำเร็จมากนักน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ซึ่งในจังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่มีเรื่องของสภาชุมชนตำบลที่เกิดจากสถานการณ์การต่อต้านนิคมเหล็กที่ตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ โดยปัจจุบันมีการขยายตัวของสภาองค์กรชุมชนตำบลกว่า 68 แห่ง และการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลในฐานะที่เป็นกลไกใหม่ที่ผ่านมากล่าวได้ว่าสามารถเป็นกลไกที่เป็นเวทีให้ประชาชนในพื้นที่ได้ขับเคลื่อนงานสู่การจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ด้วยตนเอง และเป็นกระบวนการจัดขบวนองค์กรชุมชนในพื้นที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สามารถประสานงานกับภาคีพัฒนาในแนวราบและแนวดิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำโครงการวิจัยประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 : กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาว่าการจัดการตนเองของสภาองค์กรชุมชนตำบลมีประสิทธิผลของความก้าวหน้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 หรือไม่ และมีปัจจัยใดที่จะมีผลต่อการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบลให้เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของความก้าวหน้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 ของจังหวัดจันทบุรี

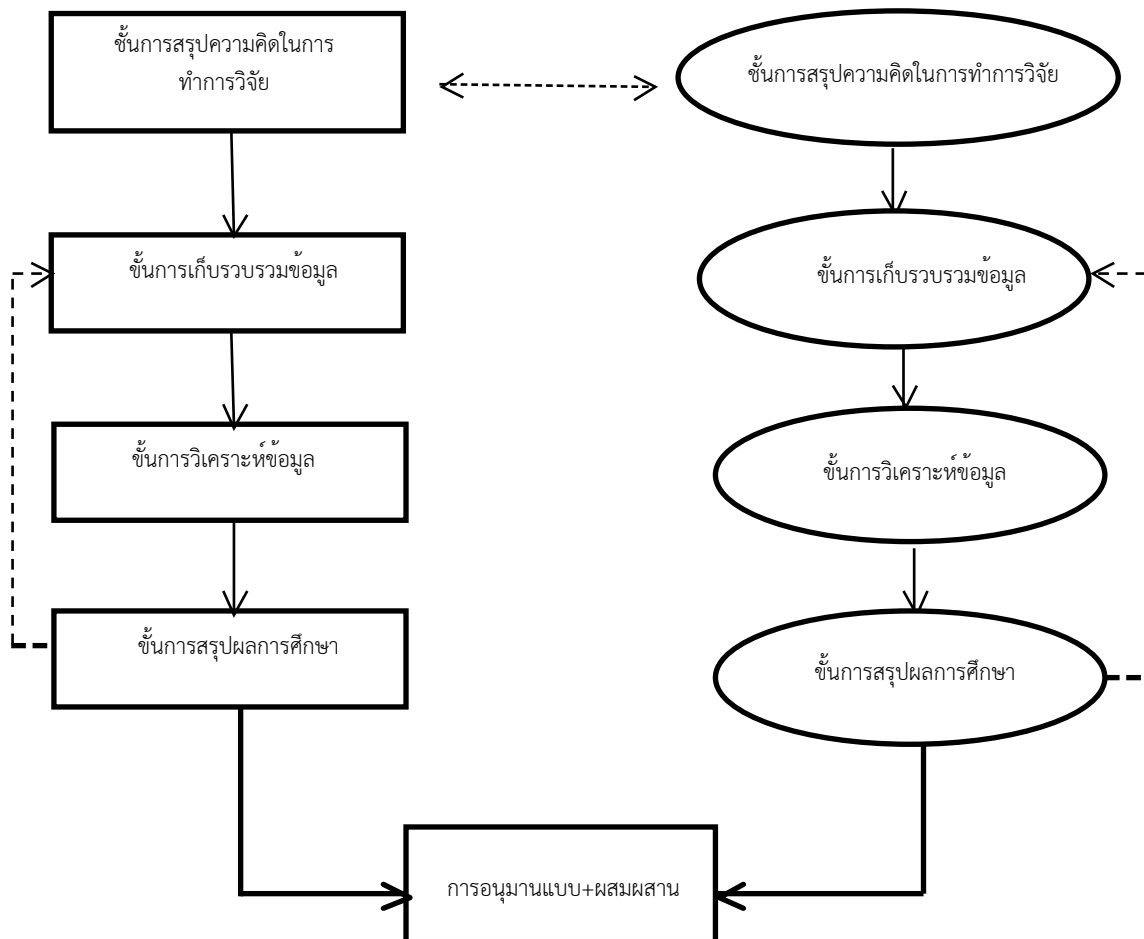
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551 ของจังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในที่นี้จะใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะใช้กลยุทธ์การออกแบบวิจัยการผสมผสานเชิงคู่ขนาน (Parallel Mixed Designs) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของความร่วมมือในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 (Teddies and Tashakkori. 1998 : 49)

การออกแบบวิจัยในลักษณะนี้เป็นการผสมผสานที่เกิดขึ้นในแบบคู่ขนานกันไประหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อมุ่งตอบคำถามวิจัยเดียวกัน ดังจะเห็นได้จาก ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงการออกแบบวิจัยผสมผสานเชิงคู่ขนาน
ที่มา : ปรับปรุงจาก Teddies and Tashakkori. 2009: 132

จากภาพที่ 1 ซึ่งใช้รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและรูปวงรีเป็นตัวแทนของการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพตามที่เราเห็นควร พบว่าในการวิจัยผสมผสานแบบคู่ขนานหรือแบบอื่นๆ อีก 4 แบบ ที่จะกล่าวต่อไปนั้นจะมีขั้นตอนต่างๆ ที่สำคัญร่วมกัน ดังนี้ คือ (Teddies and Tashakkori, 2009 : 145,338)

- ขั้นการสรุปความคิดในการทำการวิจัย (Conceptualization Stage)
- ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Stage)
- ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (Analytical Stage)
- ขั้นการอนุมานสรุปผลวิจัย (Inferential Stage)
- ขั้นการอนุมานเชิงผสมผสาน (Meta Inference)

การออกแบบวิจัยผสมผสานแบบคู่ขนาน เราสามารถสรุปเป็นภาพแบบง่ายๆ ได้ตามดังภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงการออกแบบวิจัยผสมผสานเชิงคู่ขนานอย่างง่าย

ที่มา : Teddie and Tashakkori. 1998: 49

การวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลที่มีอยู่จำนวน 61 แห่งทั้งหมดในจังหวัดจันทบุรี แต่ในการดำเนินการวิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ 52 แห่ง

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 : กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานขององค์กรลักษณะแบบปลายเปิด (Open-end) ได้แก่ ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวนสมาชิกจากผู้แทนชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนองค์กรที่เป็นสมาชิกสภา จำนวนงบประมาณขององค์กร เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชุมและประสานงาน ด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และด้านการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาธิปไตย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาของกฎหมาย ด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร ด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร ด้านการจัดประชุมปรึกษาหารือขององค์กรและด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ได้แก่ คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.79 หมายถึง เป็นระดับไม่เห็นด้วย คะแนนระหว่าง 1.80 - 2.59 หมายถึง เป็นระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย คะแนนระหว่าง 2.60 - 3.39 หมายถึง เป็นระดับไม่แน่ใจ คะแนนระหว่าง 3.40 - 4.19 หมายถึง เป็นระดับค่อนข้างเห็นด้วย คะแนนระหว่าง 4.20 - 5.00 หมายถึง เป็นระดับเห็นด้วยมาก (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555)

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555)

1) การวิจัยเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากประธานเลขานุการ และกรรมการสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 61 แห่งในจังหวัดจันทบุรี จากแบบสัมภาษณ์ปลายปิดและปลายเปิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 : กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ข. เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ คือ ข้อมูลรายชื่อประธานเลขานุการ และกรรมการสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี และ พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชนตำบล โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์หลัก ได้แก่ กรรมการสภาองค์กรชุมชนตำบล สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนส่วนภูมิภาค เช่น ปลัดอำเภอ

ผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี การวิจัยมีผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามกิจกรรมรายด้าน (N = 61)

กิจกรรม	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการประชุมและประสานงาน	3.12	0.84	ปานกลาง	2
2. ด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	3.35	0.99	ปานกลาง	1
3. ด้านการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาชนไทย	3.00	1.03	ปานกลาง	3
รวม	3.16	0.95	ปานกลาง	-

จากตาราง 1 พบว่า เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมนั้นจะมีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาประสิทธิผลดังกล่าว โดยจำแนกตามรายด้านก็จะพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับภาพรวมตามลำดับคือ

1. ด้านการประชุมและประสานงาน ประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับการประชุมและประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมากและกลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลน้อย กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก ได้แก่ การส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมระดับจังหวัด การสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชนและการประชุมสมาชิกสภาองค์กรชุมชน กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลน้อย ได้แก่ การส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมระดับภาคและการส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมระดับชาติ

2. ด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับปานโดยภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมากและกลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก ได้แก่ การเข้าร่วมงานสำคัญประจำปีของท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านสุขภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเป็นเวทีสาธารณะของทุกฝ่าย สำหรับแสดงความคิดเห็นในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สิน การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิทธิของชุมชน เช่น กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

3. ด้านการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาชนไทย ประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาชนไทย อยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลางและกลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลน้อย กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก ได้แก่ การร่วมประชุมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านและการร่วมประชาคมหมู่บ้านหรือตำบล

กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง ได้แก่ การเข้าร่วมเสนอปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขับเคลื่อนงานเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล การสร้างงานเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนในระดับอำเภอ การเสนอปัญหาหรือโครงการต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอปัญหาหรือโครงการต่อหน่วยราชการส่วนภูมิภาค (อำเภอและจังหวัด) การสร้างงานเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนในระดับจังหวัด การติดตามปัญหาหรือโครงการที่เสนอต่อหน่วยราชการส่วนภูมิภาค (อำเภอและจังหวัด) การเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ประชาธิปไตย การเลือกตั้ง การจัดเวทีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย การติดป้ายประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง และการแจกแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลน้อย ได้แก่ การชุมนุมกดดันโดยใช้สันติวิธี การที่กิจกรรมการร่วมประชุมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านมีประสิทธิผลมากที่สุด จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ พบว่ามีสาเหตุมาจากสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดจันทบุรี โดยส่วนมากจะเป็นพวกท้องถิ่นที่เป็นส่วนมาก ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการผนวกในการเข้าประชุมอยู่เรื่อยๆ โดยให้มีกิจกรรมในการสรุปงานได้ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัด

จันทบุรีที่ว่า “กลุ่มใดที่จะเข้ามาจัดตั้งกลุ่มก็ต้องขึ้นกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะผู้ใหญ่จะต้องเซ็นรับรองทุกหมู่บ้าน ระดับตำบล ก็กำนันรับรอง เพราะฐานสองฐานบังคับว่าผู้นำท้องที่ที่จะต้องมา เข้าร่วมกิจกรรมตลอดอยู่แล้ว” (สุจิตรา ชนะสิทธิ์, สัมภาษณ์, 2558)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติ สภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี การวิจัยมีผลวิจัย ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามกิจกรรมรายด้าน (N = 61)

กิจกรรม	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านเนื้อหาของกฎหมาย	3.87	0.82	มาก	1
2. ด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร	3.35	0.93	มาก	5
3. ด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร	3.58	0.98	มาก	3
4. ด้านการจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร	3.67	0.92	มาก	2
5. ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล	3.42	1.07	มาก	4
รวม	3.58	0.94	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลต่อการ บังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัด จันทบุรี โดยภาพรวมนั้น จะมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาปัจจัยดังกล่าว โดยจำแนกตามรายด้านก็จะพบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับภาพรวมตามลำดับคือ

1. ปัจจัยด้านเนื้อหาของกฎหมาย

ประชากรที่ศึกษาเห็นว่าเนื้อหาของกฎหมายพระราชบัญญัติ สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการ บังคับใช้กฎหมายมาก ทั้งในระดับภาพรวม และระดับรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เนื้อหาของกฎหมายมีความชัดเจน ต่อการปฏิบัติงาน เนื้อหาของกฎหมายมีความไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย อื่นและเนื้อหาของกฎหมายสอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ ตัวอย่าง กิจกรรมที่มีผลมาจากปัจจัยด้านเนื้อหาของกฎหมายจะสามารถ วิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกดังนี้

จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ พบว่า กิจกรรมการส่งตัวแทน เข้าร่วมประชุมระดับชาติมีประสิทธิผลน้อยที่สุดนั้น มีสาเหตุมา จากด้านเนื้อหาของกฎหมายคือ การประชุมระดับชาติมีเพียงแค่ 2 คนที่เป็นตัวแทนจากจังหวัดตามมาตรา 27 ที่ได้มีการคัดเลือก ในหนึ่งปีการประชุมในระดับชาติจะจัดประชุมเพียง 1 ครั้ง ถ้ามี ประเด็นร้อนอาจจะจัดประชุมถึง 2-3 ครั้งที่ผ่านมา เพราะมี ประเด็นเรื่องการปฏิรูปที่จะต้องนำสภาองค์กรชุมชนตำบลเข้ามา ขับเคลื่อนเรื่องการปฏิรูปด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงาน สภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “การประชุมระดับ จังหวัดเป็นช่องทางที่แคบเนื่องจากเป็นเหตุสุดวิสัยที่จะมีการเข้าร่วม ประชุมได้มากครั้ง” (สุจิตรา ชนะสิทธิ์, สัมภาษณ์, 2558)

จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพอีกเช่นกัน พบว่า กิจกรรม การชุมนุมกดดันโดยใช้สันติวิธี มีประสิทธิผลน้อยที่สุด ก็มีสาเหตุ มาจากด้านเนื้อหาของกฎหมาย คือ กฎหมายได้ระบุอยู่แล้ว ว่าห้ามมีการชุมนุมจึงทำให้ไม่มีผู้ใดกล้าฝ่าฝืนกฎหมาย เพราะ สภาองค์กรชุมชนเป็นฐานกำนันผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในการปกครองท้องที่ ดังนั้นจะมีลักษณะของเจ้าพนักงานของรัฐ จึงไม่มีฐานะที่จะไป ชุมนุมประท้วงได้

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื้อหาของกฎหมายมีความชัดเจน สอดคล้องไม่ขัดแย้งและสอดคล้องกับสภาพของพื้นที่มาก แต่ใน เรื่องของความก้าวหน้าที่จะยกระดับสภาองค์กรชุมชนตำบลให้เป็น นิติบุคคลมากกว่าในปัจจุบันที่เป็นแค่การรองรับโดยกฎหมายนั้น เป็นการมองในเชิงการพัฒนาในอนาคตของสภาองค์กรชุมชนตำบล ที่จำเป็นจะต้องมีบทบาทมากขึ้น แต่ไม่ได้หมายถึงว่ากฎหมายจะเป็น อุปสรรคในการบังคับใช้ในปัจจุบัน (สุจิตรา ชนะสิทธิ์, สัมภาษณ์, 2558)

2. ปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร

ประชากรที่ศึกษาเห็นว่าความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายมากใน ภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมากและกลุ่มกิจกรรม ที่มีประสิทธิผลปานกลาง กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ระยะเวลาในการจัดประชุม ของสภาองค์กรชุมชนฯ มีความเหมาะสม สภาองค์กรชุมชนฯ ยังขาดแคลนบุคลากรประจำในการดำเนินงานคณะกรรมการมี คุณสมบัติพร้อมในการทำงานในสภาองค์กรชุมชนฯ และสภาองค์กร

ชุมชนฯ มีบุคลากร (คนทำงาน) ในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง ได้แก่ สภาองค์กรชุมชน ตำบลมีงบประมาณสำหรับการจัดประชุมที่เพียงพอ ตัวอย่างกิจกรรมที่มีผลมาจากปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหารสามารถวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการดังนี้

ในการจัดประชุมของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามที่ระบุไว้ในกฎหมายให้ต้องมีการจัดประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง พบว่ามีปัญหาจากเรื่องงบประมาณอันดับหนึ่ง เนื่องจากการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางโดยผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) นั้น มีแนวโน้มลดลงตามลำดับตั้งแต่ที่เคยได้รับงบประมาณถึง 90,000 บาทต่อปี มาจนถึงปัจจุบันเหลือแค่ 15,000 บาทต่อปี ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “เมื่อก่อนจะได้ประมาณ ตำบลละ 9 หมื่น ต่อมา 3 หมื่น จนมาถึงปัจจุบัน 15,000 บาท คืองบน้อยลงเรื่อยๆ” (เกษม จำพันธุ์, สัมภาษณ์, 2558)

3. ปัจจัยด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร

ประชากรที่ศึกษาเห็นว่าการจัดการจัดตั้งองค์กรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายมาก ทั้งในระดับภาพรวมและระดับรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับการยอมรับก่อน จากผู้นำท้องถิ่น (เช่น นักการเมือง ผู้ใหญ่บ้าน) ก่อนการจัดตั้ง เมื่อมีการจัดตั้งแล้วมีประชุมวางกติกาสำหรับการทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลและภายในองค์กรมีการทำความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับเรื่อง สภาองค์กรชุมชนตำบล

ในเรื่องของการจัดตั้งแล้วมีการประชุมกติกา ทำความเข้าใจและได้รับการยอมรับจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก่อนจัดตั้งนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายประเด็น การที่เป็นเช่นนั้นก็เนื่องมาจาก ในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลนั้น ไซกัลโกเครือข่ายที่มีอยู่เดิมซึ่งผู้ประสานงานหลักของจังหวัดจันทบุรีมีต้นทุนมาก่อน เช่น การทำงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรืองานของศูนย์ต่อต้านความยากจน (ศตจ.) เป็นต้น (สุจิตรา ชนสิทธิ์, สัมภาษณ์, 2558)

ส่วนตัวอย่างกิจกรรมที่มีผลมาจากการจัดตั้งองค์กรที่เด่นชัดก็คือ การส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมระดับจังหวัด พบว่ากิจกรรมดังกล่าวมีประสิทธิผลมากที่สุด มีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านการจัดองค์กร คือที่ผ่านมานั้นศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนภาคประชาชนจังหวัดจันทบุรี (ศตจ.ปปช. จังหวัดจันทบุรี) เปรียบเหมือนร่มใหญ่เงินก็จะถูกโอนมาให้บริหารจัดการ ซึ่ง ศตจ.ปปช.จังหวัดจันทบุรีจะรวมศูนย์ในการรับงบประมาณทั้งหมด แต่กระบวนการทำงานคือสภาองค์กรชุมชนตำบล ปัจจุบันสภาองค์กรชุมชนตำบลได้ใช้เวทีอำเภอในการจัดประชุม แต่งบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องด้วยสภาพที่มากขึ้น ค่าบริหารจัดการ

ก็มากขึ้น เพราะงบประมาณน้อยลง กล่าวคือ เมื่อมีการประชุมประเด็นต่าง ๆ ก็จะเรียกเหมือนเป็นการประชุมของระดับจังหวัด ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นเรื่องของการประชุมสภาองค์กรเอง แต่ไม่ใช่การประชุมของจังหวัด เพราะในการประชุมแต่ละครั้งไม่ได้ระบุว่า เป็นงบของหน่วยงานใด ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “ชาวบ้านแยกไม่ออกว่า ครั้งไหนคือการประชุมสภาฯ ครั้งไหนคือการประชุมจังหวัด การชวนกันมาทำงานในแง่บวกสภาองค์กรชุมชนก็อยากมา” (เกษม จำพันธุ์, สัมภาษณ์, 2558)

4. ปัจจัยด้านการจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร

ประชากรที่ศึกษาเห็นว่าจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายมาก ทั้งในระดับภาพรวมและระดับรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้นำสภาองค์กรชุมชนตำบลมีบทบาทที่เหมาะสมในการจัดการประชุม สภาองค์กรชุมชนฯ มีกระบวนการประชุมที่เหมาะสม สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลได้มีส่วนร่วมในการติดตามและการประเมินผล สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลได้เสนอปัญหาและการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมและสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลได้ร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ

การจัดประชุมที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการใช้กฎหมายมาก เนื่องจากสภาองค์กรชุมชนตำบลนั้น ฐานะของผู้มีส่วนแต่ทำงานหรือเคยทำงานเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาก่อน ทำให้ผู้นำเหล่านี้มีประสบการณ์ในการจัดการประชุมในตำบลได้อย่างราบรื่น ทั้งในแง่ของกระบวนการประชุม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในมิติต่างๆ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2553)

5. ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประชากรที่ศึกษาเห็นว่าความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายมากในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมากและกลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลได้มีการประสานงานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และการทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับความร่วมมือจากท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มกิจกรรมที่มีประสิทธิผลปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล ได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับความร่วมมือจากข้าราชการส่วนภูมิภาค

การประสานงานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นไปได้ด้วยดี เนื่องจากสภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับการผลักดันโดยเครือข่ายของคนทำงานใน พอช. และกฎหมายปี พ.ศ.2551

ได้กำหนดให้ พอช. ได้เป็นสำนักเลขานุการหรือเปรียบเสมือนเป็นที่เลี้ยงของสภาองค์กรชุมชนตำบลโดยภาพรวม การให้ความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากนั้น ก็เกิดมาจากสภาองค์กรชุมชนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ได้รับการจัดตั้งและสนับสนุนจากผู้นำที่อยู่ในการปกครองท้องถิ่นเป็นหลัก อันเกิดมาจากเงื่อนไขในทางกฎหมายที่จะให้กำนันเป็นผู้รับการจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลรวมถึงเครือข่ายภายในตำบลที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีต้นทุนทางสังคมซึ่งผสมไว้อย่างมากในอดีต

ส่วนการทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้าราชการส่วนภูมิภาคอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากมทส.ไทยถือว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นกลไกที่ทับซ้อนกับการปกครองท้องถิ่น ส่วนนักการเมืองมักจะมีแนวโน้มเข้าไว้ว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นหน่วยงานที่เข้ามตรวจสอบนักการเมืองด้วยกัน (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2553)

ส่วนตัวอย่างกิจกรรมที่มีผลมาจากปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็คือการเข้าร่วมงานสำคัญประจำปีของท้องถิ่น พบว่ากิจกรรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีสาเหตุมาจากความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือเป็นกิจกรรมของท้องถิ่นที่สภาองค์กรชุมชนไปร่วมจัดงาน เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์ ซึ่งจะไม่ใช่งานของสภาโดยตรง เพราะเป็นยุทธศาสตร์ของสภาที่จะต้องทำงานบูรณาการกับท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันกับท้องถิ่น ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “การที่สภาองค์กรฯ ได้เข้าร่วมก็เพื่อให้เห็นผลงาน ให้มีกิจกรรมส่ง เพราะเป็นเรื่องเย็นๆ เรื่องบวกๆ” (เกษม จำพันธุ์, สัมภาษณ์, 2558)

ส่วนการที่กิจกรรมการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิทธิของชุมชน เช่น กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ พบว่ามีสาเหตุมาจากความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือประชาชนในท้องถิ่นยังไม่เข้าใจถึงค่าสิทธิเท่าที่ควร รู้แต่เพียงหน้าที่ที่ต้องทำเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาองค์กรชุมชนไม่ได้มีการประสานงานกับสถาบันการศึกษา ทำให้ไม่มีนักวิชาการมาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ แม้แต่ในเวทีจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนเองก็ไม่ได้ทำความเข้าใจเรื่องสิทธิเท่าที่ควร และผู้นำไม่มีการวางแผนหรือประชุมยุทธศาสตร์หรือวิเคราะห์ปัญหาสิทธิของชุมชน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ประสานงานสภาองค์กรชุมชนตำบลจังหวัดจันทบุรีที่ว่า “บุคลิกของผู้นำชุมชนยังไม่มีความเป็นผู้นำที่เพียงพอ นำกันไม่ได้ ครั้งจะไปตะแคงเรื่องร้อนก็จะเสีย เพราะเรื่องสิทธิในตำบลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน” (เกษม จำพันธุ์, สัมภาษณ์, 2558)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า ประสิทธิภาพของความก้าวหน้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยจำแนกตามรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับภาพรวมตามลำดับ คือ ด้านบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านการประชุมและประสานงาน และด้านการแสดงบทบาทในฐานะกลุ่มพลังประชาธิปไตย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพนั้น มีผลมากตามลำดับคือ ปัจจัยด้านเนื้อหาของกฎหมาย ปัจจัยด้านการจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร ปัจจัยด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล และปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหาร

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 พบว่าข้อค้นพบของงานวิจัยนี้เกี่ยวกับประสิทธิภาพที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 ในจังหวัดจันทบุรี อันได้แก่ ปัจจัยด้านเนื้อหาของกฎหมาย ปัจจัยด้านการจัดการประชุมปรึกษาหารือขององค์กร ปัจจัยด้านการจัดการจัดตั้งองค์กร ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล และปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรการบริหารนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนา ปัทมาชัย (2557) ในเรื่อง บทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลกับการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น : กรณีศึกษาในพื้นที่ตำบลสะตอ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ที่มีข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทสภาองค์กรชุมชนตำบลในการพัฒนาประชาธิปไตย ได้แก่ เงื่อนไขระยะเวลาในการจัดตั้ง การสนับสนุนของหน่วยงานภายนอก การวางตำแหน่งของสภาองค์กรชุมชน ความเพียงพอของงบประมาณ ความพร้อมของสถานที่ในการประชุม ความเหมาะสมของเวลาในการจัดประชุม การมีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก รวมถึงการสร้างเครือข่ายและประสานงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าข้อเสนอแนะที่เป็นนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน กรณีของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ควรยกระดับประเด็นงานสภาองค์กรชุมชนให้เป็นงานยุทธศาสตร์เชิงรุก ขณะเดียวกันควรใช้นโยบายพื้นที่เป็นตัวตั้งในการจัดงบประมาณอย่างจริงจัง
2. การขับเคลื่อนกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนหน่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนควรเน้นไปที่ระดับหมู่บ้านเวทีขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะควรเป็นไปในลักษณะของการสังเคราะห์ปัญหาและความต้องการจากระดับล่าง นอกจากนี้แล้วจะต้องประสานงานกับภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานส่วนภูมิภาค

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องประสิทธิผลในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551 : กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินการวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัยในประเด็นนี้ให้ครอบคลุมไปทั่วทุกจังหวัดในภาคตะวันออก เพื่อจะได้นำผลวิจัยมาใช้ในการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบลให้เป็นประโยชน์กว้างขวางขึ้น
2. ในการวิจัยประเด็นต่อไปในอนาคตควรดำเนินการอีกครั้งหนึ่งเมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบลครบ 10 ปี คือ ใน พ.ศ.2661 เพื่อจะได้เป็นการทบทวนและประเมินพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ.2551
3. ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบลควรเพิ่มปัจจัยในการศึกษาครั้งต่อไปโดยให้ความสำคัญต่อบริบทเชิงโครงสร้างในระดับชาติและปัจจัยภายนอกประเทศ เช่น การสนับสนุนของกระทรวงมหาดไทย ผลกระทบจากขยายตัวของโลกาภิวัตน์ในเอเชียตามรูปแบบที่เรียกว่า บูรพาภิวัตน์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกษม จำพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ เป็นผู้สัมภาษณ์, (26 ตุลาคม 2558). ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์การให้คำปรึกษา เรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์และการบริหารจัดการที่ดี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถแกนนำของขบวนการองค์กรชุมชนระดับจังหวัด กรณีจังหวัดตราด. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2553). รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อถอดบทเรียนในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดภาคตะวันออก กรุงเทพฯ และปริมณฑล. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคม. (เอกสารประกอบการสอน). จันทบุรี : สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัตนา ปัทมาชัย. (2557). บทบาทของสภาองค์กรชุมชนตำบลกับการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่น : กรณีศึกษาในพื้นที่ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2551). พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ : สถาบันฯ.
- สุจิตรา ชนะสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ เป็นผู้สัมภาษณ์, (26 ตุลาคม 2558). ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Teddie Charles and Tashakkori Abbas. (2009). Foundations of Mixed Methods Research : Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences. London : SAGE.